

Άσσος

■ Τριμηνιαία έκδοση του Συλλόγου των εν Αθήναις Ασσιωτών "Ο Μάρκος Μπότσαρης"
■ Ιούλιος, Αύγουστος, Σεπτέμβριος 2001
■ Αρ. φύλλου 10, τιμή φύλλου 100 δρχ.
■ Σκαλίδη 14, 11525 Αθήνα
Τηλ.: 69.28.459

Ενισχύστε την Τράπεζα Αίματος του Συλλόγου μας στο νοσοκομείο Ερυθρός Σταυρός

Σας υπενθυμίζουμε ότι ο Σύλλογός μας έχει ιδρύσει Τράπεζα Αίματος στο νοσοκομείο Ερυθρός Σταυρός.

Παρακαλούμε όλους τους χωριανούς να ενισχύσουν την Τράπεζα Αίματος. Πρέπει να γίνουμε όσο το δυνατόν περισσότεροι αιμοδότες. Σε πέντε λεπτά της ώρας ο αιμοδότης σώζει μια ζωή.

Όσοι επιθυμούν να γίνουν αιμοδότες ν' απευθύνονται στη Μονάδα Αιμοδοσίας του Νοσοκομείου Ερυθρός Σταυρός.

Επίσης όσοι διαμένουν εκτός Αθηνών μπορούν να δώσουν αίμα στη Μονάδα Αιμοδοσίας της περιφέρειάς τους δηλώνοντας ότι το αίμα το δίνει για το Σύλλογο Ασσιωτών "Ο Μάρκος Μπότσαρης" που έχει Τράπεζα Αίματος στο Νοσοκομείο Ερυθρός Σταυρός.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΓΙΑ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΣΣΙΩΤΩΝ

Το Διοικητικό Συμβούλιο σας προσκαλεί να λάβετε μέρος στις εργασίες της ετήσιας τακτικής καταστατικής Γενικής Συνέλευσης που θα γίνει στις 21 Οκτωβρίου 2001, ημέρα Κυριακή και ώρα 10 το πρωί στα γραφεία της Ομοσπονδίας Ηπειρωτών "Λάκκα Σούλι" στην οδό Πειραιώς, αρ. 4, 4ος όροφος, γραφείο 19, όπου θα συζητηθούν και θα παρθούν αποφάσεις στα παρακάτω θέματα της ημερήσιας διάταξης:

1. Διοικητικός και Οικονομικός απολογισμός.
2. Προγραμματισμός - προϋπολογισμός για τα έτη 2002 - 2003.
3. Έγκριση πεπραγμένων και λογοδοσίας.
4. Εκλογή τριμελούς εφορευτικής επιτροπής για τη διεξαγωγή εκλογών για την ανάδειξη:
  - α. Νέου Διοικητικού Συμβουλίου.
  - β. Αντιπροσώπων στην Ομοσπονδία Ηπειρωτών Λάκκα Σούλι.

γ. Αντιπροσώπων στην Πανεπειρωτική Συνομοσπονδία.

δ. Εξελεγκτικής Επιτροπής.

Εάν δεν υπάρξει απαρτία, τα παραπάνω θέματα θα συζητηθούν τη μεθεπομένη Κυριακή 4 Νοεμβρίου την ίδια ώρα και στον ίδιο τόπο, με την παρουσία οσωνδήποτε μελών του Συλλόγου, σύμφωνα με το καταστατικό.

Όποιος επιθυμεί να είναι υποψήφιος, ας το δηλώσει έγκαιρα με αίτησή του προς το Δ.Σ. ή και τηλεφωνικά στα τηλέφωνα: 6928459 Γεώργιο Λαμπρούση, 9424922 Κων/νο Λαμπρούση και 6982661 Χρήστο Παύλου

Για το ΔΣ
Ο Πρόεδρος
Γεώργιος Κ. Λαμπρούσης
Ο Γενικός Γραμματέας
Κων/νος Δ. Λαμπρούσης

Πολιτιστική εκδήλωση του Συλλόγου μας

Στις 27 Ιουλίου 2001 ο Σύλλογός μας διοργάνωσε στο χωριό μας μεγάλη ψυχαγωγική εκδήλωση.

Η εκδήλωση αυτή που έχει γίνει πλέον θεσμός, γνώρισε μεγάλη επιτυχία. Ελπιδοφόρο μήνυμα η συμμετοχή της νεολαίας. Με τη συμμετοχή τους οι νέοι στις εκδηλώσεις αυτές δηλώνουν ότι όχι μόνον δεν γυρίζουν την πλάτη στην παράδοση, αλλά είναι αυτοί που την αγκαλιάζουν και εγγυώνται τη συνέχεια.

Το αντάμωμα αυτό των Ασσιωτών γίνεται με στόχο να ξαναθυμηθούμε τις ρίζες μας, να γνωρίσουν οι νέοι την πολιτιστική μας κληρονομιά και με την κουβέντα, το ποτό, το φαγητό, το τραγούδι και το χορό, να χαρούμε και να σφυρηλατήσουμε τους δεσμούς που πρέπει να μας ενώνουν όλους τους Ασσιώτες.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου αισθάνεται την ανάγκη να ευχαριστήσει τους Δημήτριο Σιάρκο, Αποστόλη Ψάλα, Χρήστο Σταύρου, Χρήστο Παφίλα του Γεωργίου και Ευάγγελο Κούση για τη βοήθεια που προσέφεραν, συμβάλλοντας έτσι και αυτοί στην επιτυχία της εκδήλωσης.

Ο χαιρετισμός του προέδρου του Συλλόγου μας Γεωργίου Λαμπρούση στην εκδήλωση

Κυρίες και κύριοι φίλες και φίλοι
Αγαπητοί χωριανοί

Εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου, σας καλωσορίζω στη σημερινή μας εκδήλωση.

Σας ευχαριστώ για την επιλογή σας να έρθετε απόψε εδώ και να περάσουμε όλοι μαζί μια βραδιά με κουβέντα, ποτό, φαγητό, τραγούδι και χορό.

Η εκδήλωση αυτή γίνεται γιατί το δικαιούμεστε και θα υπάρξει και συνέχεια εφόσον όλοι το θέλουμε.

Οι εκδηλώσεις που διοργανώνει ο Σύλλογός μας στο χωριό, υπάρχει σκέψη να εμπλουτιστούν και με διάφορες άλλες δραστηριότητες.

Η νεοτριβή, όπως ξέρουμε όλοι μας, λειτουργεί. Υπάρχουν όμως ορισμένες ατέλειες ακόμα. Ο Σύλλογός μας διέθεσε τα χρήματα και εντός των ημερών οι ατέλειες αυτές θα διορθωθούν.

Επίσης θα συνεχιστούν οι προσπάθειες για την ολοκλήρωση του Πολιτιστικού μας Κέντρου.

Άμεση προτεραιότητα έχει η αναστήλωση της ιστορικής εκκλησίας της Παναγίας της Λαμποβίτισσας, η οποία έχει χαρακτηριστεί από την αρχαιολογία διατηρητέο μνημείο. Έλαχε στη γενιά μας ο κλήρος ν' αποφασίσουμε. Υπάρχουν δύο επιλογές. Πρώτη επιλογή η αναστήλωση της ιστορικής αυτής εκκλησίας και δεύτερη επιλογή να την αφήσουμε στην τύχη της να ερειπωθεί. Πιστεύω ότι όλοι συμφωνούμε με την πρώτη επιλογή και κανένας

με τη δεύτερη. Για την έκδοση της μελέτης για την αναστήλωση ο Σύλλογός μας κυκλοφόρησε ένα λαχείο. Η κλήρωσή του θα γίνει στις 11 Σεπτεμβρίου σύμφωνα με την κλήρωση του Λαϊκού Λαχείου.

Η εφημερίδα μας με το ένατο φύλλο της μπήκε στον τρίτο χρόνο της κυκλοφορίας της. Ευχαριστούμε όλους γιατί την αγκαλιάσατε και την στηρίξατε. Πλουραλισμός και πολυφωνία πρέπει να διακρίνει την εφημερίδα μας για θέματα του χωριού μας. Είναι δύο στοιχεία που εγγυώνται τη συνέχισή της.

Για τη σημερινή εκδήλωση δούλεψαν πολλοί και για πολλές ημέρες. Θέλω να τους ευχαριστήσω. Θέλω να ευχαριστήσω το δήμαρχο Βασίλειο Κανούργιο για το φωτισμό, τον Αντώνη Λαμπρούση γιατί κατασκεύασε το πατάρι, τον δημοτικό σύμβουλο Παναγιώτη Κούση για τη βοήθεια που προσφέρει κάθε χρόνο στις εκδηλώσεις αυτές. Τον πρόεδρο του Τοπικού Συμβουλίου και δημοτικό σύμβουλο Μιλτιάδη Δήμα για τη βοήθεια και την άριστη συνεργασία που είχε με τα μέλη του Διοικητικού μας Συμβουλίου καθόλη τη διάρκεια της προετοιμασίας. Επίσης τους Κώστα Καραβίδα, Γεώργιο Δ. Λαμπρούση και Παναγιώτη Πανούση για την άμεση εξυπηρέτηση.

Θέλω να ευχαριστήσω όλους εσάς καθώς και αυτούς που προσεφέρθησαν αφιλοκερδώς να μας βοηθήσουν στην αποψινή βραδιά. Ο Αποστόλης Μετασβίτης και ο Δημήτριος Καλογήρου και ο χωριανός μας πάνω Νότης και όλη η ορχήστρα μάς υποσχόνται μια αξέχαστη βραδιά με παραδοσιακή δημοτική μουσική και τραγούδια του τόπου μας. Σας εύχομαι καλή διασκέδαση

Ο παραδοσιακός γάμος στον Άσσο (Νάσσαρη)

Του Παύλου Γ. Χρήστου, δασκάλου

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΦΥΛΛΟ

Η είσοδος της νύφης στο σπίτι αποτελούσε και την πιο περίτεχνη επιμέρους τελετή. Στην πόρτα του σπιτιού γίνονταν η επίσημη συνάντηση της νέας γυναίκας με την πεθερά της και τους στενούς συγγενείς του γαμπρού, αλλά κατά κάποιο τρόπο και με την ίδια καινούργια ζωή. Οι φυλαχτάδες τραγουδούσαν Έβγα πεθερά στη σκάλα με το μέλι με το γάλα να δεχθείς τη νύφη σου μοναχό τον έστευλα ζευγαράκι μούρθε. Καλώς την κυρά νύφη που μούρχεται στο σπίτι τίμα πατέρα πεθερό για να 'σαι τιμημένη τίμα μάνα πεθερά για να 'σαι τιμημένη τίμα αδέρφια συγγενάδια για να 'σαι τιμημένη στον κόσμο ξακουσμένη. Έβγα μάνα του γαμπρού και πεθερά της νύφης. Για να δεχτείς την πέρδικα που περπατάει λεβέντικα. Έχει τη μέση της λιανή κορμί σαν κυπαρίσσι. Μανάχον τον έστευλα ζευγαράκι μούρχεται.

Το σόι του γαμπρού όταν υποδέχεται τη νύφη: Καλώς την κυρά-νύφη και τους συμπεθερούς -Αχ μωρή νυφούλα μου γιατί μας χασομέρησες. -Είχα ρούχα αδίπλωτα και σας χασομέρησα. Είχα χασιές στον αργαλειό και σας χασομέρησα. Είχα τα μαντήλια ακένητα και σας χασομέρησα.

Όλοι μαζί οι συμπεθεροί τραγουδούν:

Σ' όσους γάμους και αν επήγα τέτοια νόγαμπρα δεν είδα νάναι η νύφη τριγωνάκι και ο γαμπρός περισσότεράκι μες της νύφης την τσεμπέρα γράμματα είναι γραμμένα μ' ασήμι κεντισμένα ποιος πρώτος θα τ' αναγγώσει με τη νύφη θ' ανταμώσει ο γαμπρός τ' ανάγγωσε με τη νύφη ανταμώσει.

Ο πεθερός ή κάποιος πλησιέστερος συγγενής κατεβάζουν τη νύφη από το άλογο. Πριν κατέβει η νύφη από το άλογο οι συμπεθεροί τραγουδούν:

Πέσε μήλο, πέσε ρόιδο πέσε δροσερό σταφύλι πέζευε νύφη δε πεζεύω θέλω τάμα να πεζέψω τάμα από τον πεθερό μου πέσε μήλο πέσε ρόιδο πέσε δροσερό σταφύλι πέζευε νύφη δε πεζεύω θέλω τάμα να πεζέψω τάμα από την πεθερά μου πέζευε νύφη δεν πεζεύω θέλω τάμα να πεζέψω τάμα από τα κουριάδια μου πέζευε νύφη δε πεζεύω θέλω τάμα από τα συγγενάδια μου.

Οι γονείς του γαμπρού στη μέση της αυλής δέχονταν τις ευχές απ' όλους. Η νύφη αφού έκανε τρεις υποκλίσεις φιλούσε το χέρι του πεθερού και της πεθεράς. Στη συνέχεια κερνούσαν τη νύφη διάφορα κοσμήματα, τα οποία της φορούσαν εκείνη τη στιγμή όπως: βραχιόλια, δαχτυλίδια, αλυσίδες, σταυρούς. Το ίδιο έκανα και οι άλλοι πλησιέστεροι συγγενείς.

Ασσιώτικο - Νασσαρίτικο Γλωσσάριο

Επιμέλεια: Παυλος Γ. Χρήστου

Συνέχεια από το προηγούμενο φύλλο

Διαλιγούρια = ό,τι απόμεινε μετά τη διαλογή (κυρίως για τις ελιές)
Δισολεμένος = έξιπνος άνθρωπος, ανιπόφορος

Διάσελο = κορυφογραμμή
Διασιδί = η προστομασία του νήματος, προκειμένου να χρησιμοποιηθεί στον αργαλειό σαν στίμονι στην ύφανση

Δικρίνι = γεωργικό εργαλείο, χρησιμοποιείται για τον καθαρισμό των χωράφιων

Δίμπο = το ύφασμα που είναι υφασμένο με δύο μίτους (κλωστές)

Διπλάρα = αυτή που έχει διδύμια
Διπλόρικα = τα διδύμια

Δισάκι = δυο μικροί σάκκοι που ενώνονται στο επάνω μέρος

Διγάλα = άκρη της φούρκας, το σημείο που διακλαδίζεται ένα δέντρο

Δόλιος = ταλαίπωρος, κακομοίρης

Δοντάκρα = τανάλια με την οποία έβγαζαν παλαιότερα τα δόντια

Δουλευταρός = εργατικός

Δουλευταρού = εργατική

Δραγάτης = αγροφύλακας

Δώθε = προς τα εδώ, από εδώ

Εδωγιά = ακριβώς σ' αυτό το σημείο

Ειδεμή, Ειδάλλως = σ' αντίθετη περίπτωση

Είδισμα, Είδος = αντικείμενο

Είνоро = τ' όνειρο

Εκειός = εκείνος

Ετοιμόγενη = η γυναίκα ή το θηλυκό ζώο που ετοιμάζονται να γεννήσουν

Έχτρα (η) = η έχτρα

Ζαβλακωμένος = κουρασμένος, ηλίθιος

Ζαβολιά = η παράβαση κανόνων παιχιδιού

Ζαβός = ανάποδος

Ζαγάρι = κινηγητικό σκυλί, παλιάνθρωπος

Ζαμόνι = μεγάλο χρονικό διάστημα

Ζάπι = απαιτηση

Ζβάρνα = τριγωνική επιφάνεια πλεγ-

μένη με βέργες, με την οποία φρεζάριζαν τα οργωμένα χωράφια

Ζερβός = αριστερός

Ζόρι = βία

Ζβέρκος = τράχηλος

Ζουζούνι = μικρό έντομο που εμφανίζεται στα όσπρια

Ζουλάπι = άγριο ζώο, ακοινώνητος

Ζουρλός = τρελός

Ζυγούρι = αρνί δύο χρόνων

Ζουνάρι, Ζωνάρι = πλατιά λουρίδα από ύφασμα που δένεται στη μέση σφιχτά για να κρατάει το κάτω ρούχο

Ζωντόβολο = ζώο, άξεστος, ανήθικος

Ζώστρα = ζώνη από δέρμα με την οποία δένουν το σαμάρι, αφού την περάσουν πρώτα κάτω από την κοιλιά του ζώου

Ηλιοκαμένος = μαυρισμένος

Ήφερα = έφερα

Θειάκω = η θεία

Θαμπούρα, Θάμπωμα = η συσκότιση της όρασης

Θημωιά = σωρός από δέματα σπαριού, βρώμης, καυσόξυλων

Θέρμη = πυρετός

Θηκάρι = θήκη μαχαιριού

Θηλυκά, θλυκά = τα κορίτσια

Θιαμίνωμα = θαυμάζω

Θρεφτάρι = αυτός που τρέφεται καλά

Θυμητικό = η καλή μνήμη

Θυμιατό = θυμιατήρι

Θωμέσια = η γυναίκα του Θωμά

Θύμια = η γυναίκα του Θύμιου

Ίγγλες (τζιτζιά) = λουρίδες με τις οποίες δένουν τα μπροστινά με τα πινακάκια των αλόγων για να μη μπορούν να κλωτσάνε

Ισιάδα = ομαλό μέρος, ευθύτητα χαρακτήρα

Ίσιωμα = επίπεδο μέρος του εδάφους, εύκολα

Ίσκα, Ίσκα = μύκητας που βγαίνει στα δέντρα και άναβαν με αυτή φωτιά με τα τσακμάκια ή με πριόνι.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις

Ένα υγιέστατο και πανέμορφο κορίτσι έφερε στη ζωή η Παναγιώτα Μπουζούκη, σύζυγος του Νικολάου Κοσμά, στο μαιευτήριο "Αλεξάνδρα" στις 6-2-01.

Ευχόμεθα στους ευτυχισμένους γονείς να τους ζήσει.

Βαπτίσεις

Στη Ρωμιά την 1-7-2001 βάπτισαν το αγοράκι τους η Βάια Κατσάνου και ο Νικόλαος Διαμάντης. Ο νουνός χάρισε το όνομα Παύλος.

Ο Βασίλης Γούλας και η Ελένη Παφίλα βάπτισαν στις 22-7-2001 στον Άγιο Δημήτριο Πεδινης Ιωαννίνων το αγοράκι τους. Ο νουνός Γεώργιος Λαμπρούσης (γιος του Μήτσο Γούσια) του χάρισε το όνομα Λάμπρος.

Στις 22 Αυγούστου 2001 στον ιερό ναό Αγίου Αθανασίου στις Κορυσχάδες Ευρυτανίας βάπτισαν τα δυο παιδιά τους ο Γιώργος Σοφρώνης και η Ευφροσύνη Λαμπρούση. Οι ανάδοχοι χάρισαν τα ονόματα Ελισάβετ και Νικόλαος.

Ευχόμεθα στους γονείς και τους νουνούς να τους ζήσουν τα καινούργια ονόματα.

Γάμοι

Το Σάββατο στις 30 Ιουνίου 2001 στον ιερό ναό Αγίου Κωνσταντίνου στον Άσσο τέλεσαν τους γάμους τους η Μάνθα Κατσάνου από τον Άσσο και ο Απόστολος Λιάγκας από την Πρέβεζα.

Στις 21 Ιουλίου στον ιερό ναό Αγίου Κωνσταντίνου στον Άσσο ενώθηκαν με τα δεσμά του γάμου η Κωνσταντίνα Καλεσιού και ο Ευάγγελος Τσιάβας από το Νικολίτσι.

Το Σάββατο 28 Ιουλίου στον ιερό ναό Αγίου Γεωργίου Άσσου η Μαρία Θεοδώρου από τον Άσσο παντρεύτηκε τον εκλεκτό της καρδιάς της Βασίλειο Καρζή από το Πολυστάφυλλο.

Την Κυριακή 29 Ιουλίου 2001 στον ιερό ναό Αγίου Μοδέστου Κάτω Σούλι Μοραθώνα τέλεσαν τους γάμους τους η Ευαγγελία Κατσάνου από τον Άσσο και ο Κων/νος Ζησιμόπουλος.

Το Σάββατο στις 18 Αυγούστου 2001

στον ιερό ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου στον Άσσο παντρεύτηκαν η Ελένη Κατσάνου από τον Άσσο και ο Χρήστος Νάσης από το Νικολίτσι.

Στον ιερό ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου στην Πρέβεζα στις 22/9/2001 παντρεύτηκαν ο Ευθύμιος Κατσάνος του Λεάνδρου από τον Άσσο την Όλγα Φώτη από τον Σκιαδό.

Ο Σύλλογός μας εύχεται στα νεαρά ζευγάρια βίον ανθοσπάρτον, ζωή ευτυχισμένη και πολλούς και καλούς απογόνους.

Θάνατοι

Στις 23 Ιουλίου 2001 σε ηλικία 77 ετών απεβίωσε ο Γεώργιος Κατσάνος του Νικολάου. Η κηδεία του έγινε την επομένη ημέρα στο νεκροταφείο του Κόκκινου Μύλου. Η οικογένεια του εκλιπόντος εξεδήλωσε την επιθυμία αντί στεφάνων, τα χρήματα να κατατεθούν υπέρ του ιερού ναού Αγίου Γεωργίου Άσσου. Συγκεντρώθηκε το ποσό των 90.000 δραχμών.

Την 1 Αυγούστου 2001 σε ηλικία 86 ετών απεβίωσε η Πανάγιω Λαμπρούση του Βασιλείου. Η κηδεία της έγινε στο νεκροταφείο του Μενιδίου.

Στις 30 Σεπτεμβρίου 2001 σε ηλικία 76 ετών έφυγε από κοντά μας ο Κούσης Γεώργιος του Βασιλείου. Η κηδεία του έγινε την επομένη ημέρα στο νεκροταφείο του Αγίου Νικολάου στον Άσσο.

Ο Σύλλογός μας συλλυπείται τους οικείους και τους συγγενείς των μεταστάτων.

Προσφορές εις μνήμην

Ο Άγγελος Αναπολιτάκης και η σύζυγός του Σπυριδούλα Κατσάνου προσέφεραν στην εφημερίδα μας το ποσό των 30.000 δρχ. Επίσης ο Κων/νος Κατσάνος το ποσό των 10.000 δρχ. στη μνήμη του πατέρα τους Γεωργίου Κατσάνου.

Η εφημερίδα μας τους ευχαριστεί και εύχεται ο Θεός να αναπαύσει την ψυχή του πατέρα τους και να χαρίζεται σ' αυτούς και στις οικογένειές τους υγεία. Να είναι όλοι τους καλά και να τον θυμούνται.

Ο Λάμπρος Γούλας προσέφερε

στην εφημερίδα μας το ποσό των 10.000 δρχ. στη μνήμη της θείας του Πανάγιω Γούλα. Τον ευχαριστούμε για την προσφορά του και ευχόμαστε να είναι ελαφρύ το χόμα που την σκέπασε.

ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΕΣ ΣΕ ΑΕΙ - ΤΕΙ

Θερμά συγχαρητήρια στους επιτυχόντες και ευχόμεθα πάντα επιτυχίες

- **Μιλτιάδης Δήμος** του Γεωργίου, Πανεπιστήμιο Πειραιά Τεχ. Εκ.

- **Πέτρος Δήμος** του Θεοδώρου, Δημόσιας Διοίκησης Παντείου.

- **Αναστάσιος Ζήκας** του Σπύρου, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης Ιωαννίνων.

- **Θωμάς Καλέσιος** του Αναστασίου, Ιστορίας και Αρχαιολογίας Κρήτης, Ρέθυμνο.

- **Λαμπρινή Κώνστα** του Κων/νου, Πληροφορική Ιωαννίνων.

- **Γεωργία - Βιργινία Λαμπρούση** του Γεωργίου, Μηχανολόγων Μηχανικών ΕΜΠ.

- **Χρήστος Παφίλας** του Γεωργίου, Σχολή Αστυνομίας.

- **Αικατερίνη Παφίλα** του Ιωάννη, Θεολογία Αθηνών.

- **Κων/νος Χρήστου** του Αναστασίου, Ιατρική Ιωαννίνων.

- **Λαμπρινή Χρήστου** του Παύλου, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης Ιωαννίνων.

- **Ελένη Ραφτογιάννη** του Παντελή (κόρη της Ουρανίας Λαμπρούση), Πανεπιστήμιο Πειραιώς Σχολή Τεχνολογίας και Συστημάτων Παραγωγής.

- **Μαρία Χρήστου** του Αναστασίου, Βιολογικό Πατρών.

- **Σταυρούλα Παφίλα** του Ναπολέοντος, Νοσηλευτική Κρήτης.

- **Ανδρέας Κοντορίνης** (γιος της Γεωργίας Σ. Λαμπρούση), Σχολή Αστυφυλάκων.

- **Γεωργία Ζώη** (κόρη της Ελένης Μ. Δήμη), Φιλοσοφική Πατρών.

Εάν υπάρχουν και άλλοι επιτυχόντες, παρακαλούμε να μας ενημερώσετε προκειμένου να δημοσιεύσουμε τα ονόματά τους στο επόμενο φύλλο.

«Ο ΑΣΣΟΣ»

Τριμηνιαία έκδοση του Συλλόγου των εν Αθήναις Ασσιωτών "Ο Μάρκος Μπότσαρης"

Εκδότης:

Λαμπρούσης Γεώργιος Κων/νου Σκαλιδή 14, 11525 Αθήνα, τηλ. 6928.459

Επιμέλεια ύλης:

Χρήστου Παύλος Παπαδά 27-29, 11526 Αθήνα τηλ. 6982.661

Ηλεκτρονική

σελιδοποίηση «Πρώτη Σελίδα» Οικονομού 32, 106 83 Αθήνα Τηλ.: 82.33.830 Fax: 82.38.468

Τα ενυπόγραφα κείμενα δεν εκφράζουν κατ' ανάγκη και τις απόψεις του Συλλόγου μας, αλλά του υπογράφοντος.

Αναπολιτάκης Άγγελος
Ελαιοχρωματιστής
Βιάννου 13 - Κόκκινος Μύλος
Τηλ.: 23.82.848

Γούλας Ελευθέριος
KAFE RELAX - Στοά Χάνια
Π. Τσαλδάρη 32 - Πρέβεζα
Τηλ.: 25.462

Δήμος Δημήτριος του Α.
Παραδοσιακές τροφές - σπάνιες γεύσεις
Α. Μαραθίνος 22,
Αγία Μαρίνα, Ν. Μάκρη
Τηλ. 0294-97.753

Δήμος Νικόλαος του Α.
Αρτοποιία - Ζαχαροπλαστική
Α. Μαραθίνος 33,
Αγ. Μαρίνα, Ν. Μάκρη
Τηλ. 0294-90.646

Δήμος Σωτήριος του Ε.
Υδραυλικά - Καλοριφέρ
Ανατ. Ρωμυλίας 10
Κ. Τούμπα Θεσ/κη
Τηλ.: 031-942817
κιν.: 0977-688650

Ζήκας Παναγιώτης
Φωτογραφικά - Νυφικά Βαπτιστικά
Φιλιππιάδα Πρέβεζας
Τηλ.: 0683 - 23.330

Ζήκας Σπυριδών
TAXI - Άσος Πρέβεζας
Τηλ. 0683 - 61.753, 0977-796033

Ζήκας Νικόλαος
Ηλεκτρολογικό Υλικό
Είδη δώρων - Φωτιστικά
Θεσπρωτικό
Τηλ.: 32668 - 0977/018069

Καλέσιος Αντώνιος Ιωάν.
Χωματοουργικές εργασίες
Άσσος τηλ. 0683-61617

Καβαλάρης Χαράλαμπος
Τεχνίτης πατωμάτων
Μεσολογγίου 50 - Αχαρνάι
Τηλ.: 2461036

Κατσάνος Γεώργιος
Ασφαλιστής INTERAMERICAN
Αιολίας 36, Ν. Κηφισιά
Τηλ. 6253.315,
Κιν. 0932-426.505

Κατσάνος Ευθύμιος
Καφετέρια
Θεσπρωτικό

Κατσάνος Κων/νος
Οπωρολαχανικά
Θεσπρωτικό

Κατσαρού (Παφίλα) Ελένη
Φωτοαντίγραφα - Εκτυπώσεις
Κένεντυ 10 - Ρέντη
Τηλ.: 48.14.105

Λαμπρούσης Γεώργιος του Δ.
Κρεοπωλείο - Θεσπρωτικό Πρέβεζας
Τηλ.: 0683 - 31.018

Λαμπρούσης Γεώργιος του Α.
Υλικά οικοδομών - Χωματοουργικά

Τηλ.: 0683-61609 οικίας
0683-31427 μάντρας
κιν.: 0977-949271

Λαμπρούσης Γεώργιος Στ.
Υπεργολάβος Οικοδομών
Κατσαντώνη 32 - Ζεφύρι
Τηλ.: 2481834

Λαμπρούσης Ιωάννης του Α.
Χρώματα, Βερνίκια,
Ηλεκτρικά εργαλεία
Λιακαταίων 44 - Γκύζη
Τηλ.: 64.56.925

Λαμπρούσης Χρήστος του Α.
Συνεργείο αυτοκινήτων
Θεσπρωτικό Πρέβεζας
Τηλ.: 0683 - 31.617

Πανούσης Παναγιώτης του Ε.
Ηλεκτρικά είδη - Βιντεοκασέτες
Θεσπρωτικό Πρέβεζας
Τηλ.: 0683 - 31.422

Παφίλα Δήμητρα
Περίπτερο - Πλατεία Αγ. Δημητρίου
Αμπελόκηποι - Τηλ.: 6438004

Παφίλας Χριστόδουλος του Κ.
Ψαροταβέρνα «ο Λάκης»
Άγιος Νικόλαος
Λιμάνι Πόρτο Ράφτη
Τηλ.: 0299 - 71.791

Σταύρου Γεώργιος
Πρατήριο βενζίνης
Άσος Πρέβεζας
Τηλ.: 0683 - 61.586

Σπύρου Ευάγγελος
Ποτά
Περιφερειακή οδός Άρτας

Τσόγκας Νικόλαος Γεωργ.
Εμπορία Αλιουστριώνων
Θαμνοκόπτες - servis
Πάρνηθος 69 - Αχαρνάι
Τηλ.: 24.42.421

Τσόγκας Γεράσιμος
Ηλεκτρολογικές - Υδραυλικές
εγκαταστάσεις
Μεσολογγίου 50 - Αχαρνάι
Τηλ.: 24.42.622

Τσόγκας Γεώργιος
Διακοσμητικά δάπεδα
Μεσολογγίου 50 - Αχαρνάι
Τηλ.: 24.42.622

Τσόγκας Γιώργος
Σύγχρονος οικοδομικός
εξοπλισμός πόμολα, κουρτινόξυλα,
αξεσουάρ μπάνιου - ANGOLO
Βύσσης 22 & Αθηνάς 18
Τηλ. 3211.976, 3214.852

Χρήστου Αναστάσιος Γεωργ.
Ιατρός παθολόγος
Καρδιολόγος
Ιωαννίνων & Χρ. Κοντού
Πρέβεζα
Τηλ. ιατρείου 23913
οικ. 23.898

ΨΗΤΟΠΩΛΕΙΟΝ "Ο ΑΙΜΙΛΙΟΣ"
Αριστοτέλους 105,
Ανω Ηλιοπούλη
Τηλ. 9913.881, 9960.488

ΔΗΜΟΣ

1. ΓΙΩΡΓΟΣ (ΓΙΩΡΓΗΣ)

α. ΝΟΤΗΣ

β. ΚΗΤΣΟΣ

γ. ΤΟΥΣΗΣ

α. ΝΟΤΗΣ

ΘΩΜΑΣ

ΓΙΩΡΓΟΣ

ΘΩΜΑΣ

ΠΑΝΟΣ

ΣΤΑΥΡΟΣ

ΒΑΓΓΕΛΗ

ΔΗΜΗΤΡΩ

ΠΑΝΟΣ

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ (ΦΟΡΗΣ)

ΣΟΦΙΑ

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ (ΦΟΡΗΣ)

ΜΑΡΙΑ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΣΤΑΥΡΟΣ

ΓΙΩΡΓΟΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ

ΠΑΝΟΣ

ΘΩΜΑΣ

ΓΙΩΡΓΟΣ

ΣΤΑΥΡΟΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ

ΘΑΝΑΣΗΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ (ΤΑΚΗΣ)

ΣΤΑΥΡΟΣ

ΔΗΜΗΤΡΑ

ΠΑΝΟΣ

ΜΑΡΙΑ

ΣΟΦΙΑ

ΘΩΜΑΣ

ΖΩΗ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ

ΛΕΥΤΕΡΗΣ

β. ΚΗΤΣΟΣ

ANNA

γ. ΤΟΥΣΗΣ (ΔΗΜΗΤΡΗΣ)

ΧΡΗΣΤΟΣ

ΓΙΩΡΓΑΚΗΣ

ΣΠΥΡΟΣ

ΘΥΜΙΟΣ

ΘΟΔΩΡΟΣ

ΝΑΣΙΟΣ

ΘΩΜΑΣ

ΓΚΕΛΩ (ΑΓΓΕΛΙΚΗ)

ΡΙΝΑ

ΛΕΝΗ

ΧΡΗΣΤΟΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ (ΛΕΞΗΣ)

ΧΡΗΣΤΟΣ (ΤΑΚΗΣ)

ΣΠΥΡΟΣ

ΒΑΣΙΛΗΣ

ΜΗΤΣΟΣ

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ

Η δημοσίευση γενεαλογικών δένδρων είναι μια προσπάθεια να ερευνησουμε τις ρίζες μας, να μάθουμε σε βάθος την αφετηρία μας και να συμβάλουμε με τον τρόπο αυτό στην καλύτερη γνώση της ιστορίας του χωριού μας, που είναι καθήκον όλων μας, καθώς και στη γνωριμία και επικοινωνία των συγγενών.

ΟΙ ΦΑΡΕΣ (ΣΟΪΑ) ΤΟΥ ΑΣΣΟΥ

Ο Σύλλογός μας συνεχίζει την προσπάθεια να συγκεντρώσει στοιχεία γύρω από τις φάρες - οικογένειες του χωριού μας.

Στο σημερινό φύλλο αναφερόμαστε στη Φάρα των Δημαίων (Γιορδημαίων).

Οι Γιορδημαίοι προέρχονται από τη Φάρα των Παφιλαίων. Οι Παφιλαίοι ήρθαν στον Άσσο από την Αρτοπούλα (Ελεζνα). Στο χωριό μας τ' άτομο είναι γνωστά με το βαπτιστικό τους όνομα και το επίθετο ή με το βαπτιστικό όνομα και το όνομα του πατέρα τους.

Γενάρχης της Φάρας των Γιορδημαίων είναι ο Δήμο - Παφίλας (όνομα και επίθετο). Ο Δήμος Παφίλας απέκτησε ένα παιδί, το Γιώργο (Γιώργης). Ο Γιώργος του Δήμου (Γιορδήμος) και οι απόγονοί του Γιορδημαίοι.

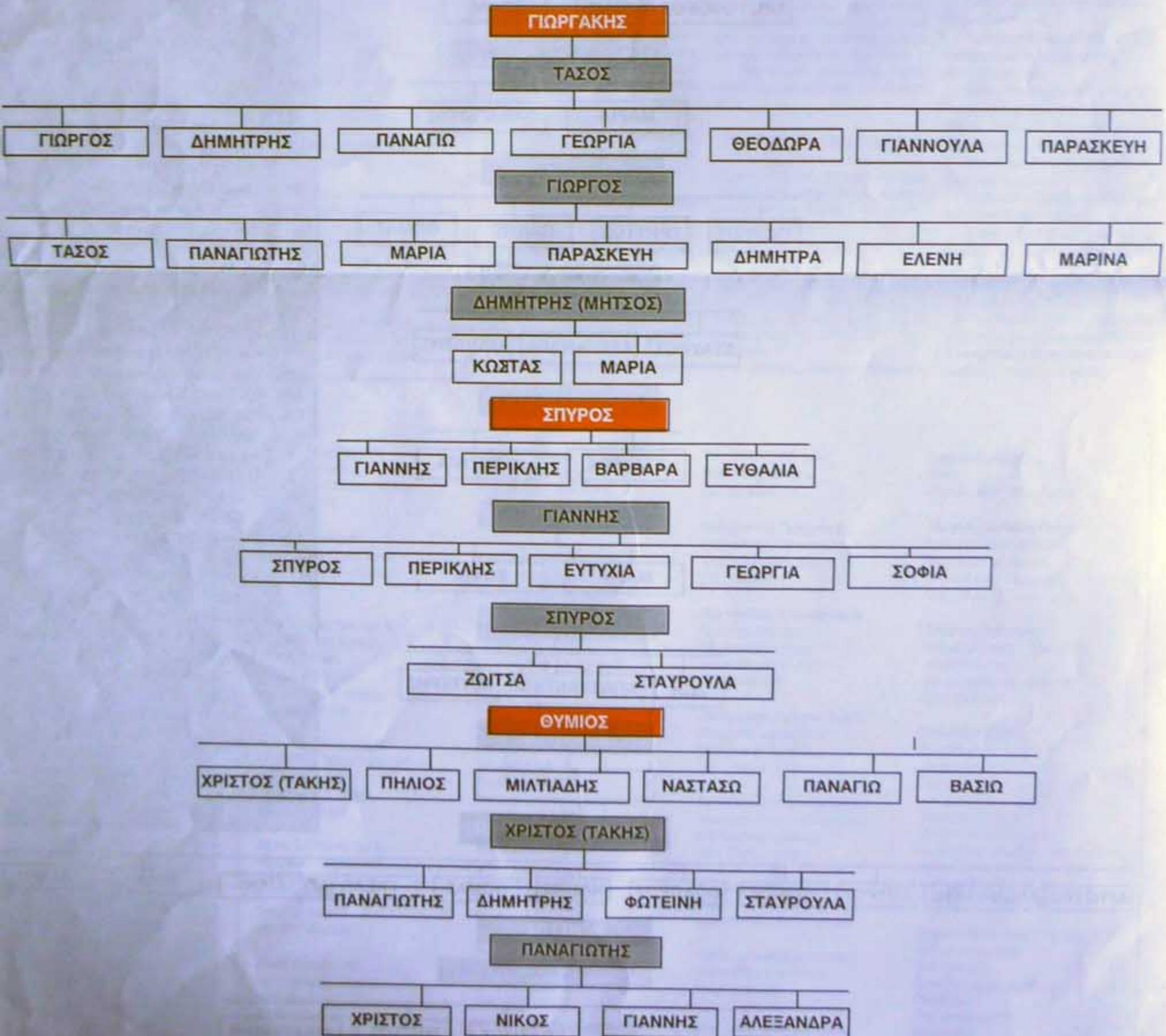
Αρχικά το επίθετό τους ήταν Δήμος. Στα τέλη της δεκαετίας του 1940, όταν γραμματέας της Κοινότητάς μας ήταν ο Δήμας Χρήστος (Τάκη-Θόδωρος) άλλαξε το επίθετο από Δήμος σε Δήμας.

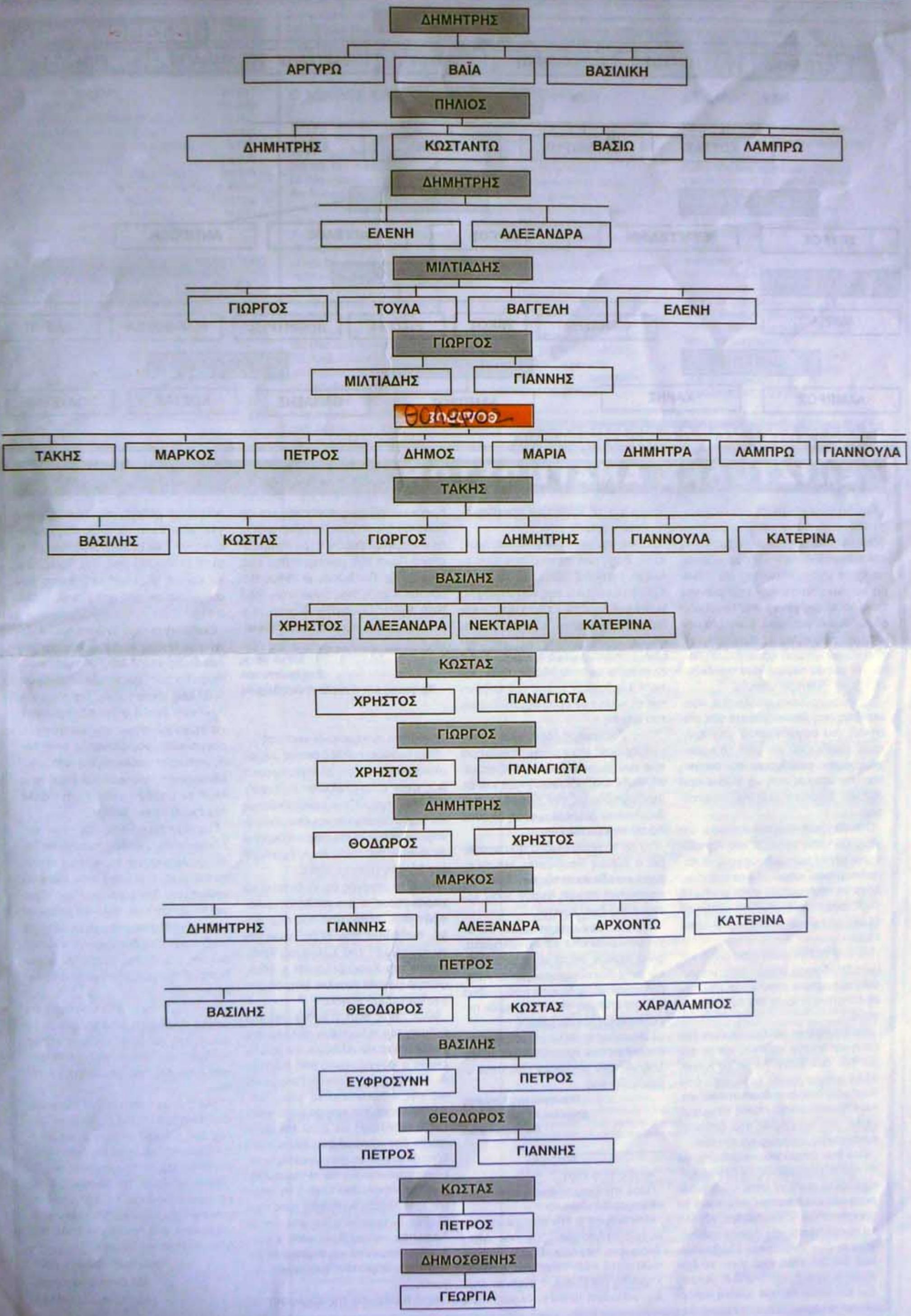
Στο χωριό μας υπήρχε το επίθετο Δήμας και πολλές φορές υπήρχε σύγχυση των επιθέτων Δήμος και Δήμας. Προκειμένου να μην υπάρχουν τα προβλήματα αυτά, έγινε αυτή η αλλαγή και από τότε έχουν και οι δυο φάρες το ίδιο επίθετο.

Όσοι από τη Φάρα των Γιορδημαίων παντρεύτηκαν σ' άλλα χωριά πριν από την αλλαγή του επιθέτου, εξακολουθούν να φέρουν το επίθετο Δήμος ή Δήμου.

Ο Αλέξανδρος (Λέξης) παντρεύτηκε στις Παπαδάτες και οι απόγονοί του φέρουν το επίθετο Δήμου και όχι Δήμας

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΜΑΣ

Άγγελος Αναπολιτάκης	30.000
Λάμπρος Γούλας	20.000
Λαμπρινή Δήμα του Ευαγγέλου	10.000
Βασίλειος Δήμας του Χρίστου	10.000
Λεωνίδας Θεοχάρης Αστυνομ. Δ/ντης	5.000
Χαράλαμπος Καβαλάρης	5.000
Χρυσούλα Καλεσιού του Δημητρίου	10.000
Κων/νος Καραβίδας από Πολυστάφυλλο	9.000
Ιωάννης Κατσάνος του Λάμπρου	10.000
Κων/νος Κατσάνος του Γεωργίου	10.000
Φώτιος Λαμπρούσης του Γεωργίου	5.000
Γεώργιος Πήλιος από Νικολίτσι	5.000

ΒΙΒΛΙΟ - ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

ΒΑΣΙΛΗΣ ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ - ΜΙΧΑΛΗΣ ΑΡΑΠΟΓΛΟΥ
«ΤΑ ΠΟΤΑΜΙΑ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ»
 ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

«Η Ήπειρος είναι περισσότερο γνωστή για τον ορεινό της χαρακτήρα, παρά τα ποτάμια της. Ωστόσο τα ποτάμια δεν είναι απλά φυσικοί δρόμοι των νερών αλλά και τόποι γύρω από τους οποίους συναρθρώνονται τοπικές κοινωνίες και πολιτισμικές ιδιαιτερότητες. Τα ποτάμια της Ηπείρου, πέρα από τη γεωγραφική και φυσική ιδιαιτερότητα που παρουσιάζει το καθένα τους, προσφέρονται και ως ένα μέσο προσπέλασης στον τοπικό πολιτισμό αλλά και την ίδια την ιστορία. Στο βιβλίο που κρατάτε στα χέρια σας, καταγράφονται για πρώτη φορά όλα τα ποτάμια και οι ρίμνες της Ηπείρου και αναδεικνύονται οι πολιτισμικές ιδιαιτερότητες που χαρακτηρίζουν αυτούς τους υδάτινους δρόμους και τόπους».

Με αυτά τα λόγια προλογίζει το βιβλίο ο νομάρχης Ιωαννίνων **Νικόλαος Ζαρμπαλάς**, ενώ οι συγγραφείς στην εισαγωγή τους σημειώνουν πως «τα ποτάμια, οι ρίμνες και γενικά το νερό στην Ήπειρο έχουν συνυφανθεί με τη γεωγραφία, την ιστορία, τον πολιτισμό της με την ευρεία έννοια του όρου...υδάτινοι δρόμοι και κόσμοι προσδίδουν σημαντικές οικολογικές, παραγωγικές, αισθητικές και πολιτισμικές ιδιαιτερότητες στον ηπειρώτικο χώρο».

Στο βιβλίο παρουσιάζονται, με πλήθος στοιχείων, φωτογραφιών και χαρτών τα ποτάμια: **Αώος, Σαραντάπορος, Βοϊδομάτης, Καλαμάς, Αχέροντας, Λούρος, Άραχθος και Βουβός**, ενώ παρατίθενται σημειώσεις και πλούσια βιβλιογραφία, που έχουν σχέση με το αντικείμενο που διαπραγματεύονται οι συγγραφείς.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ

1. Στο τέλος του Οκτωβρίου 2001, σε κατάλληλη ημερομηνία και σε μεγάλο θέατρο, οι Ηπειρώτες της Αθήνας θα τιμήσουν το Ηρωικό έπος του '40.

2. Το Νοέμβριο, θα γίνει ειδική εκδήλωση παρουσίασης του έργου του πατριώτη μας φωτογράφου Κώστα Μπαλάφα από την Κυψέλη Άρτας.

3. Η «ΠΙΤΑ ΤΟΥ ΗΠΕΙΡΩΤΗ» θα γίνει στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας την Κυριακή 27 Ιανουαρίου ή την επόμενη Κυριακή 3 Φεβρουαρίου 2002, ανάλογα με το πρόγραμμα του Σταδίου.

Με βάση τα παραπάνω καλούνται οι Αδελφότητες να προγραμματίσουν ανάλογα τις δικές τους εκδηλώσεις και να δώσουν έντονα την παρουσία τους στις εκδηλώσεις της Π.Σ.Ε. που στην ουσία είναι όλης της Ηπειρωτικής Αποδημίας

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΚΩΣΤΑΚΗΣ

Μικρός Κωστάκης κίνησε σχολείο για να πάει (δικ). Στο δρόμο όπου πήγαινε βρίσκει τη μανούλα του με δύο παλικάρια (δικ). Θα δεις μαμά μου στον μπαμπά (δικ) εγώ θα μαρτυρήσω. Το τι θα πεις παιδάκι μου; Το τι θα πεις παιδί μου. (δικ) Ό,τι είδαν τα ματάκια μου κι ό,τι άκουσαν τ' αυτιά μου (δικ) καλό είδα καλό θα ειπώ καλό θα μολογήσω (δικ). Κακό είδα εγώ κακό θα πω κακό θα μολογήσω. (δικ) Με μόσχο τον εγέλασε και σαν αρνί το σφάζει. Τα συκωτάκια του έβγαλε σαν πρώτος μακελάρης και στο ταψί τα έβαλε στο φούρνο πάει τα ρίχνει. Κι ο Ανδρόνικος εγύρισε από λαφοκνήγι. (δικ) Φέρνει κι ένα λαφόπουλο τον Κωνσταντή πεσκέσι. Γυναίκα πούναι το παιδί ο γιος μου ο Κωστάκης. (δικ) Τη σάκκα του ετοιμάσα και στο σχολείο πάει. (δικ) Δίνει βιτσιά του αλόγου του και στο σχολείο πάει. Δασκάλα πούναι το παιδί ο γιος μου ο Κωστάκης. Έχω τρεις μέρες να το δω και τρεις να το διαβάσω. Βιτσιά δίνει του αλόγου του στο σπίτι του γυρίζει. Γυναίκα πούναι το παιδί ο γιος μου ο Κωστάκης. Ψωμί τυρί του έδωσα και στη γιαγιά του πάει. Δίνει βιτσιά του αλόγου του στη μάνα του πηγαίνει. Μανούλα πούναι το παιδί ο γιος μου ο Κωστάκης. Έχω τρεις μέρες να το δω και τρεις να το φιλήσω κι αν δεν το δω αποβραδίς θ' αδικοθανατήσω. Δίνει βιτσιά του αλόγου του στο σπίτι του γυρίζει. Γυναίκα πούναι το παιδί ο γιος μου ο Κωστάκης. Κάτσε να φας, κάτσε να πεις κι όπου είναι θάρθει. Τα συκωτάκια του 'βαλε μεζέ για να τα φάει. Μια πηρουδιά που τσίμπησε ακούει μια μεγάλη κληρονομιά που το κοινό την αιστάνεται. Αν είσαι φίλος φάε με κι αν είσαι εχθρός να φύγεις αν είσαι ο μπαμπάκας μου σκύψε και φίλησέ με. Τα μάτια του θολώσανε κι απ' τα μαλλιά την πιάνει και βγάξει το μαχαίρι του λιανά - λιανά την κόβει και τα κομμάτια μάζεψε στο μύλο τα πηγαίνει. Άλεθε μύλε ξάλεθε κακής κούρβας κεφάλι. **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΥΣΗΣ**

Η ΛΑΜΠΡΩ

Εκεί πέρα βγαίνει ένας καπνός σαν τι καπνός θες να 'ναι. Κάνουν οι βλάχοι μια χαρά παντρεύουνε τη λάμπρω. Οι βλάχοι το μετάνιωσαν τη λάμπρω δεν τη δίνουν. Εμείς τη λάμπρω θα την πάρουμε που πόλεμος να γίνει. Ξαν άρχισαν τον πόλεμο σαν πιάσαν τα τουφέκια τη λάμπρω την ελάβωσαν στο χέρι και στο γόνα. **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΖΗΚΑΣ**

Η ΑΓΑΠΗ ΜΟΥ

Σαράντα πέντε Κυριακές και εξήντα δυο Δευτέρες δεν είδα την αγάπη μου την αγαπητικιά μου. Μια Κυριακούλα το πρωί τη βλέπω στολισμένη και στο χορό που χόρευε και όλο μπροστά πηγαίνει με δυο μαντήλια στο λαιμό και τέσσερα στα χέρια και με το μάτι την κοιτώ και με τα χείλη της λέω. Πού ήσουν εμείς πού ήσουν προχθές πού ήσουν τις άλλες μέρες. Ειφές ήμουν στη μάνα μου προχθές στην αδερφή μου και απόψε θα είμαστε τα δυο, τα δυο τ' αγαπημένα. **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΖΗΚΑΣ**

ΔΙΑΜΑΝΤΟΥΛΑ

Κάτω στα δασιά τα πλατάνια (δικ) στην κρυόβρυση. Διαμαντούλα μου στην κρυόβρυση. Κάθονταν δυο παλικάρια (δικ) και μια λυγερή, Διαμαντούλα μου και μια λυγερή. Κάθονταν και τρώγαν και πίναν και την ξέταζαν, Διαμαντούλα μου και την ξέταζαν. Διαμαντούλα μου γιατί είσαι τέτοια (δικ) τέτοια κίτρινη. Μη 'ν' ο ίσκιος σε πειράζει (δικ) μη να φάντασμα, Διαμαντούλα μου μη να το φάντασμα. Ούτε ο ίσκιος με πειράζει (δικ) ούτε το φάντασμα παλικάρια μου ούτε φάντασμα. Μαραζώνω για 'να λεβέντη (δικ) εδώ στη γειτονιά παλικάρια μου εδώ στη γειτονιά. **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΥΣΗΣ**

ΜΝΗΜΗ ΤΑΣΟΥ ΧΑΛΚΙΑ

Μέρες Δεκαπενταύγουστο (12/8/1992), μας βρήκε η είδηση για το θάνατο του μπάρμπα Τάσου Χαλκιά. Εκεί στο Παλαιοχώρι Συρράκου, στα Τζουμερκοχώρια. Στα χωριά που τα τραγούδησε, στα χωριά που τον χόρεψαν και τον χορεύουν τον μπάρμπα Τάσο.

Και κει, ανάμεσα στο χορό και στο τραγούδι, μέσα στο πανηγύρι, σαν να ερχόταν ο μπάρμπα Τάσος δίπλα μας, όπως παλιά, να θυμηθεί, να μας πει λόγια σοφά και ποραπονεμένα, να σμίξει με το κλαρίνο του, την προέκταση της ψυχής και της ζωής του.

«Γεια σ' ορέ μπάρμπα Τάσο με το κλαρίνο σ'!».

Μ' αυτόν τον τίτλο τον υποδεχθήκαμε σε μια συνέντευξη στις σελίδες της «Πανηπειρωτικής», μετά από μια αξέχαστη βροδιά που περάσαμε μαζί του, στο σπίτι του στο Αιγάλεω, τον Μάιο του 1984.

Με τον συνάδελφο Γιώργο Μουσαγό, «μεθυσομένοι» κι οι δυο από τις μελωδίες του, βρεθήκαμε κοντά του, για λίγο του είπαμε, αλλά μας πήρε το πρωί.

Τον σπώσαμε απ' το κρεβάτι, καθήσαμε δίπλα του, μας κέρασε η κυρά του κι άρχισε να ξεδιπλώνει τις θύμους και τις αναμνήσεις του.

«Είμ' ο πιο πλούσιος άνθρωπος του κόσμου - μας είπε - γιατί με εκτίμησαν η κοινωνία. Και μ' εκτίμησαν γιατί εμείς οι Χαλκιάδες αφήνουμε μια μεγάλη κληρονομιά που το κοινό την αιστάνεται».

Μας μίλησε εξ' ονόματος όλων των Χαλκιάδων. Εξ' ονόματος όλων «η» αφήσανε τα κόκαλά τους στο όργανο». Εξ' ονόματος όλων των μουσικάντηδων.

«Εμείς, μας είπε σεμνά, πήραμε τα τραγούδια του λαού, γιατί αυτοινού είναι γραψάμε τη μουσική και έμειναν. Αλλιώς θα ξεχνούνταν και θα 'φταναν. Δεν μπορώ να τη διαβάσω τη μουσική γραμμένη στο χαρτί. Αν διάβαζα μουσική δεν θα «διάβαζα» κλαρίνο. Δεν θα διάβαζα το «α» και το «βα» του κοσμάκι. Δεν θα μπορούσα να φυσήξω τη χαρά και τη λύπη, την αγάπη και την ελπίδα με τη δική μου ψυχή μέσα απ' το κλαρίνο».

Χαρακτηριστική η συνάντησή του με τον Μπένι Γκούντμαν. Γ' ένα ταξίδι του στην Αμερική γνωρίστηκε με τον μεγάλο καλλιτέχνη της τζαζ.

«Μου ζήτησε να του παίξω ένα μορφοάι, το ψωμί μου δηλαδή. Έπιασα και γω όμως κάτι φωνές! Δεν ξέρω, αλλά πρέπει να παίξω οι καρδές της ψυχής μου...».

«Τις παρτιτούρες σας, κύριε Χαλκιά».

«Εγώ τόχα χαμένα. Αλλά όταν πήρα τα μεγάλα συγκαρτηρία αναθάρρησα! Ήθελα να του πω: - Εγώ από τέτοια είμαι σκράπας, αλλά του λέω: - Εγώ μόνο με τ' αυτί. Χαρτιά δεν ξέρω να διαβάζω».

Αυτός ήταν ο μπάρμπα Τάσος, ο τελευταίος μιας γενιάς μεγάλων μουσικάντηδων με

την παλιά γνήσια Ηπειρωτική στόφα.

Ερχόταν συχνά τότε στην Πανηπειρωτική. Καθόταν απέναντί μου και με το τσιπουράκι τα λέγαμε.

Θυμάμαι με πόση χακάρτα ήρθε μια μέρα μ' ένα χαρτί στο χέρι.

«Διάβασε το - μου λέει - κάτι πρέπει να κάνουμε».

Ήταν μια επιστολή ενός φίλου του μουσικάντη από την

Αλβανία. Είκανε γνωριστεί προπολεμικά, στις περιοδείες του εκεί. Και μετά από 45 χρόνια τον καθούσε να συναντηθούνε πάλι εκεί, στους τόπους όπου γλέντησαν.

Κάναμε προσπάθειες, πήγαμε στην προεβεία, χειμώνα φύγαμε με δημοσιογραφική αποστολή στην Αλβανία, ο μπάρμπα Τάσος δεν μπόρεσε να έρθε και κείνο το δικό μας ταξίδι το οφείψουμε σ' αυτόν...

Αλλά το μεγάλο του παράπονο και γ' αυτό ερχόταν συχνά στην Πανηπειρωτική. Ζητώντας τη βοήθειά της, ήταν ο αγώνας για τη σύνταξη.

Πάθεσε ο μπάρμπα Τάσος, όχι για τα λιγοστά χρήματα της σύνταξης, αλλά για την αναγνώριση του έργου του από την Πολιτεία. Για ν' ανοίξει το δρόμο και σ' άλλους καλλιτέχνες που ζυμώθηκαν με τους καπμούς του κόσμου.

Δυστυχώς, δεν τα κατάφερε ως το θάνατό του. Κι έφυγε με το παράπονο... Αφού δεν ήξερε, κατά πως ήθελεν οι γραφιάδες της Πολιτείας, να γράφει το μεράκι του στο χαρτί, σε νότες.

Κι ως κατόρθωνε, από 13 χρονών παιδί, σπριζόμενος στο βαθύ ένστικτό του, να φιλιτρώνει και να συμπυκνώνει τις αξίες της εποχής του.

Τι κι αν κράτησε ζωντανό ένα κομμάτι του παιδεμένου κόσμου με το κλαρίνο του, σε γάμους, σε πανηγύρια, σε ψίκα, ακόμη και σε στιγμές απόνεψης, πολέμου και θανάτου.

Τι κι αν αναγνωρίστηκε από καλλιτέχνες, μουσικολόγους, Έλληνες και μη, από Πανεπιστήμια.

Για την Ελληνική Πολιτεία δεν ήξερε να σημειώνει τις νότες.

Είναι η μοίρα, φαίνεται, των απλών, αλλά μεγάλων σ' αυτόν τον τόπο.

«Δεν είναι μιν πεινάσω, έλεγε. Αλλά λέω πως μ' αυτό τον τρόπο περιφρονείται όλος αυτός ο κόσμος που έφτυσε αίμα για να βασιλεύουμε τα παραδοσιακά τραγούδια και να τα παραδώσουμε στο λαό».

Αυτός ο κόσμος ήταν που αναγνώρισε τον μπάρμπα Τάσο. Αυτός είναι που θα εξακολουθεί να χορεύει στους ρυθμούς του κλαρίνου του, λεβέντικα παλικάρια. Και πάνω στο κορψόμα του γλεντιού του θ' ανταμώνει μαζί του.

«Γεια σ' ορέ μπάρμπα Τάσο με το κλαρίνο σ'!».

ΑΝΔΡΕΑΣ ΡΙΖΟΣ

(Από την εφημερίδα των Ηπειρωτών της Διασποράς «ΠΥΡΡΟΣ»)

Ο παραδοσιακός γάμος στον Άσσο (Νάσσαρη)

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΕΛ. 1

Η πεθερά περίμενε τη νύφη στην πόρτα του σπιτιού, εκεί είχαν τοποθετήσει ένα μαξιλάρι ή στεντόνι και από κάτω ένα χρυσαφικό ή ασημένιο. Η νύφη θα περνούσε από πάνω και έτσι θα είναι πάντα δυνατή σαν το σίδερο.

Όταν η νύφη φθάσει στην πόρτα του σπιτιού η πεθερά παίρνει ένα φλιτζάνι με μέλι, βουτάει το χέρι της νύφης μέσα και μετά κάνει το σημείο του σταυρού στο μέτωπο της νύφης πάνω, κάτω, δεξιά, αριστερά. Αυτό είναι το σταύρωμα της νύφης, επίσης σταυρώνει και το σπίτι.

Η νύφη μετά προσπαθεί να σπάσει το φλιτζάνι. Αν το φλιτζάνι σπάσει είναι χαίρλιπκο, δείχνει έτσι δύναμη και υγεία. Αν όμως δε σπάσει το φλιτζάνι είναι χρουσουζιά.

Το σταύρωμα της νύφης με το μέλι είναι μια ευχή χωρίς λόγια. Σημαίνει ότι όσο γλυκό είναι το μέλι, να είναι και ολόκληρος ο βίος της νύφης στο νέο της σπίτι.

Επίσης η πεθερά υποδεικνύει συμβολικά το χρέος της νύφης, ότι στο εξής πρέπει και εκείνη να μαλάει στην πεθερά της με γλυκό τρόπο.

Εάν η πεθερά είναι χήρα δεν κάνει να σταυρώσει τη νύφη. Τότε τη νύφη τη σταυρώνει η πιο στενή συγγενίσσα του γαμπρού.

Όταν τελειώσει το σταύρωμα της νύφης ο γαμπρός την τραβάει με δύναμη από το χέρι μέσα στο σπίτι. Προσέχει να μην τον πατήσει με το πόδι της. Πίστευαν ότι αν τον πατήσει ο γαμπρός σ' όλη του τη ζωή θα υπακούει στη νύφη. Η νύφη μπαίνει μέσα στο σπίτι με το δεξί πόδι, για να της έρθουν όλα στη ζωή δεξιά. Τη νύφη ακολουθούσαν μέσα στο σπίτι και οι φυλαχτάδες της που τη συνόδευαν.

Η νύφη βγάζει το επίσημο νυφικό φόρεμα και βάζει άλλο πιο απλό και πιο βολικό φόρεμα.

Οι σερβιτόροι κερνούν γλυκά και ποτά. Όσοι από τους καλεσμένους χαιρετούσαν τα νιάτα και τους γονείς και έφευγαν. Για το βραδινό δείπνο έπρεπε να έχεις ξεχωριστή πρόσκληση. Τα καζάνια έβραζαν και οι σούβλες γύριζαν και όλα σχεδόν ήταν έτοιμα για το δείπνο και την ολονύκτια διασκέδαση.

Τα μεσάνυχτα οι σερβιτόροι σερβίρουν το κρέας του κουμπάρου τεμαχισμένο σε ταψί, τη μπουγάτσα κομμένη σε τεμάχια και το κρασί.

Παίρνει ο καθένας και εύχονται όλοι μαζί στον κουμπάρο σηκώνοντας τα ποτήρια που είναι γεμάτα κρασί.

*Τούτο γεμάτο παραγεμάτο
το πίνουμε εις υγείαν
του κυρ νουνού
για του και χαρά του,*

Φωτογραφία από το γάμο του Γεωργίου Παφίλα (Γάκη Κίτσου). Εδώ στο τραπέζι του γάμου. Διακρίνονται από αριστερά Κατσάνος Νικόλαος (Νίκο Τσίλης), Παφίλας Χρήστος (Κίτσιο Παφίλας), Παφίλας Χρήστος (Γάκη Βγένης) Λαμπρούση Παναγιώτα (Θύμω Πήλινα), Ζήκα Μαρία (Μαρία του Γάκη Ζήκα), Παφίλας Γεώργιος (Γάκη Κίτσος ο γαμπρός), Ζήκας Σωτήρης (Σωτήρ Ζήκας), Παφίλα Δήμητρα (Τούλα του Κίτσιο Νικόλα) και Παφίλα Βασιλική (Βασιλίου του Κίτσιο Νικόλα).

*όπως κόπιασε με στεφάνι
να κοπιήσει και με λάδι.
Στην υγεία του και στα σπίτια μας,
Χαίρλιπκα.*

Αμέσως ο νουνός σηκώνει και αυτός το γεμάτο κρασί ποτήρι του και εύχεται.

*Τούτο γεμάτο παραγεμάτο,
όπως το ήπιατε εσείς για εμέ
το πίνω και εγώ για εσάς.
Γεια σας και χαρά σας
να μου ζήσουν τα αναδεχτούδια μου
και όπως κόπιασε με στεφάνι
να κοπιήσω και με λάδι.
Χαίρλιπκα.*

Όταν τελειώσουν οι ευχές αρχίζει πια το εθιμοτυπικό χορευτικό πρόγραμμα του γάμου.

Σηκώνεται στο χορό ο νουνός, ο γαμπρός, η νύφη και οι γονείς. Πρώτος χορεύει ο νουνός και η νουνά, ενώ ο γαμπρός, η νύφη και οι συγγενείς τους κερνούν τους οργανοπαίκτες, οι οποίοι συγκεντρώνουν αρκετά χρήματα.

Το νουνό όταν χόρευε τον κρατούσε η νύφη και ακολουθούσαν οι υπόλοιποι. Μετά το νουνό χόρευε ο γαμπρός και οι γονείς του, που τους κρατούσε η νύφη. Στη συνέχεια χόρευαν οι συγγενείς του γαμπρού και οι συγγενείς της νύφης (φυλαχτάδες). Όλους τους κρατούσε η νύφη, αδιακρίτως, μικρούς και μεγάλους.

Έρχονταν και η σειρά της νύφης για χορό. Τη νύφη κρατούσε ο νουνός, η νουνά και ο γαμπρός και μαζί της χόρευαν οι στενοί συγγενείς του γαμπρού και οι φυλαχτάδες. Η προσοχή όλων συγκεντρώνονταν στη νύφη. Οι οργανοπαίκτες ήταν όρ-

θιοι και έπαιζαν τις παραγγελίες της νύφης. Μετά από αρκετά τραγούδια που χόρευε η νύφη, σειρά για χορό έπαιρναν και οι υπόλοιποι. Ο χορός κρατούσε όλη τη νύχτα με το πρωί. Πολλές φορές το γλέντι κρατούσε μέχρι τη Δευτέρα το μεσημέρι.

Η νύφη σε ένδειξη σεβασμού καθόταν όρθια και προσκυνούσε όταν χόρευε ο νουνός και οι συγγενείς του γαμπρού μεγάλης ηλικίας (πεθερικά, παπούδες, γιαγιάδες,

κουνιάδια, κουνιάδες, συνυφάδες κ.λπ).

Τη Δευτέρα το πρωί πριν φύγουν μπαίνουν στο χορό πρώτα ο κουμπάρος, μετά ο γαμπρός και ο βλάμης και τελευταία η νύφη.

Όταν χορεύει ο κουμπάρος τραγουδούν:

*Κουμπάρε που στεφάνωσες
τα δυο τα κυπαρίσσια
να σ' αξιώσει ο Θεός
να κάμεις και βαφτίσια.
Αν είσαι ανύπαντρο παιδί
να πούμε στα δικά σου,
αν και συ παντρεύτηκες,
να πούμε στα παιδιά σου.*

Όταν χορεύει ο γαμπρός τραγουδάν:

*Γαμπρέ μου σε παρακαλώ,
μια χάρη να μου κάνεις,
το λούλουδο που δώσαμε
να μη μας το μαράνεϊς.
Τριαντάφυλλο να το κρατάς,
μήλο να το μυρίζεις,
μήλο να τρώει το πρωί,
ρόδιο το μεσημέρι
και στα ηλιοβασιλέματα
μια πέρδικα ψημένη.*

Όταν χορεύει ο βλάμης τραγουδάν:

*Βλάμη που ασήμωσες
της νύφης το ποδάρι
να σ' αξιώσει ο Θεός
να ασήμωσες κι άλλη.
Αν είσαι παιδί ανύπαντρο
να πούμε στη χαρά σου
και αν και συ παντρεύτηκες
να πούμε στα παιδιά σου.*

Στο τέλος χόρευε η νύφη και το γλέντι τελειώνει. Όταν χόρευε η νύφη τον τελευταίο χορό, όλοι μαζί τραγουδούσαν:

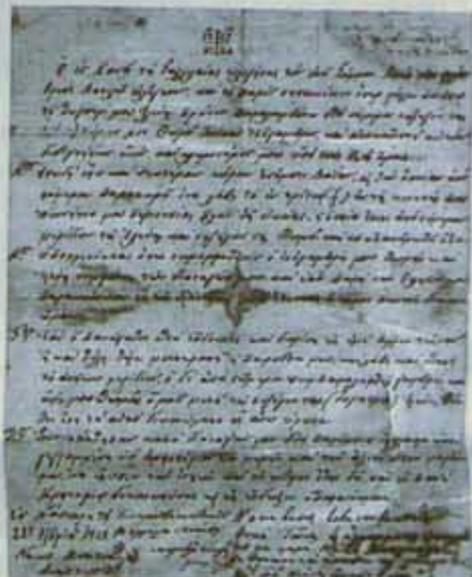
*Νύφη μου ξάστερο νερό
και ξέλαμπρο φεγγάρι,
νύφη μου καλωσόρισες
μέσ' στα πεθερικά σου
σαν κυπαρίσσι να σταθείς,
σα δέντρο να ριζώσεις,
να κάμεις τους εννιά τους γιους
και μια μοναχοκόρη.*

Είχε έρθει η ώρα της αποχώρησης, πρώτα του νουνού, των φυλαχτάδων και των υπολοίπων. Όταν έφευγαν οι καλεσμένοι ασήμωσαν τη νύφη. Η νύφη φιλούσε το χέρι αν ήταν γέροι ή γριές και τους μικρότερους τους φιλούσε στα μάγουλα και στους ανύπαντρους εύχονταν και στα δικά τους.

Πρώτα έφευγε ο νουνός. Η νύφη, ο γαμπρός και οι καλεσμένοι και τα όργανα τον ξεπροβόδιζαν. Όταν έφευγε ο νουνός τραγουδούσαν:

*Όρα σου καλή νουνέ μου
κι άσε την ευχή σου πίσω
να ζουν τα αναδεχτούδια σου
να ζήσουν, να γεράσουνε
πολλά παιδιά να κάνουν.*

Συνεχίζεται

Προικοσύμφωνο. Αναφέρει την προίκα και τους όρους που βάζει ο Λαμπρούσης Ιωάννης (Νάκη Βάσης) στο γαμπρό του Θωμά Τούση (Θωμά Γιορδήμο), στον οποίο δίνει για γυναίκα του την κόρη του Ελένη. Το έγγραφο αυτό έχει ημερομηνία 23 Σεπτεμβρίου 1913. Το υπογράφουν οι ενδιαφερόμενοι Νάκη Βάσης και Θωμά Τούσης και οι μάρτυρες Βαγγέλη Πανούσης και Νάκο Ναστούλης. (Το έγγραφο αυτό το είχε στο αρχείο του ο Γεώργιος Γούλας).

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΑΣ...

Το τέμπλο της εκκλησίας μας

Ευλόγλυπτο τέμπλο έχει παραγγείλει για τον εναρσιακό ναό του Αγίου Γεωργίου Άσσου η Εκκλησιαστική Επιτροπή του ιερού ναού. Το τέμπλο αξίας 9.000.000 δρχ. θα είναι έτοιμο το Πάσχα.

Ο Σύλλογός μας με απόφαση του ΔΣ θα προσφέρει κατ' αρχάς το ποσό των 250.000 δρχ.

Εκατό χιλιάδες δραχμές (100.000) προσέφερε ο πρόεδρος του Συλλόγου Γεώργιος Λαμπρούσης και δέκα χιλιάδες δρχ. (10.000) ο αντιπρόεδρος του Συλλόγου μας Στέφανος Τσιόγκας.

Τη βοήθεια όλων μας χρειάζεται η Εκκλησιαστική Επιτροπή για την αποπληρωμή του τέμπλου.

Η νεροτριβή

Τελειώσαν και οι συμπληρωματικές εργασίες για τη νεροτριβή. Ο Σύλλογός μας προσέφερε συνολικά το ποσό των 800.000 δρχ. για όλες τις εργασίες κατασκευής της νεροτριβής.

Σχολείο

Το ποσό των 310.000 δρχ. προσέφερε ο Σύλλογός μας για εργασίες στο δημοτικό μας σχολείο (κάγκελα στα παράθυρα και περίφραξη της αυλής με κάγκελα) και οι εργασίες θα συνεχιστούν.

Δρόμος

Τσιμεντοστρώθηκε ο δρόμος από δεξιά της Σιβαστού μέχρι τη γέφυρα της Στρίκας. Η πρόσβαση για τον κάμπο του Άσσου είναι τώρα άνετη και χωρίς προβλήματα. Καλή συνέχεια.

...ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ

● Ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας Ηπείρου κ. **Ηλίας Λιακόπουλος** ενέκρινε τη δημοπράτηση σαράντα έξι (46) έργων, συνολικής πίστωσης 1.863.955.976 δραχμών, στα πλαίσια του Ειδικού Προγράμματος Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΕΠΤΑ). Πρόκειται για έργα που αντιστοιχούν στο 50% του προγράμματος, καθώς επίσης και για έργα διαδημοτικής συνεργασίας που οι φορείς υλοποίησής τους (Δήμοι και Κοινότητες) είχαν καταθέσει στην Περιφέρεια πλήρη φάκελο μελετών και απαραίτητων αδειοδοτήσεων.

● Επίσης εγκρίθηκε προέκταση έργων ύψους 17.707 δις δρχ. από το πρόγραμμα «Ελλάδα 2004» για έργα αθλητικής και ολυμπιακής υποδομής, τα οποία καταμένονται κατά νομό ως εξής: Άρτα 3.373 δις δρχ., Θεσπρωτία 2.985 δις δρχ., Γιάννινα 4.305 δις δρχ., Πρέβεζα 2.847 δις δρχ. Στα Γιάννινα δεν συμπεριλαμβάνονται η κατασκευή Β' Κλειστού Γυμναστηρίου και η ολοκλήρωση του Πανηπειρωτικού Σταδίου. Στη δε Ηγουμενίτσα δεν συμπεριλαμβάνονται έργα ανέγερσης πυλών εισόδου της χώρας 4.197 δις δρχ.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΑΣΣΟΥ

Πρόεδρος: Λαμπρούσης Γεώργιος του Κων/νου, Σκαλιδή 14, Τ.Κ. 115 25 Ερυθρός, τηλ.: 69.28.459

Αντιπρόεδρος: Τσιόγκας Στέφανος του Γεωργίου, τηλ.: 22.89.478

Γεν. Γραμματέας: Λαμπρούσης Κων/νος του Δημητρίου, τηλ.: 94.24.922

Ταμίας: Δήμας Θεόδωρος του Πέτρου, τηλ.: 77.90.921

Μέλος: Δήμας Δημήτριος του Χρήστου, τηλ.: 77.12.493

Μέλος: Χρήστου Παύλος του Γεωργίου, τηλ.: 69.82.661

Μέλος: Καλέσιος Χρήστος του Δημητρίου, τηλ.: 766.8332

Περιμένουμε να φιλοξενησούμε τις απόψεις σας στις στήλες της εφημερίδας μας.